

1

4 WYROK

4.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny–Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Hanna Bartkowiak

5 Protokolant: p.o. staż. Katarzyna Szymczak

6 przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu A. D.

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2021 r.

sprawy R. N.

oskarżonego z art. 279 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Obornikach

z dnia 17 lutego 2020 r., sygn. akt II K 704/19

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Obornikach do ponownego rozpoznania.

Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 1064/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

o.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 17 lutego 2020 r., sygn. akt II K 704/19

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

**STANOWISKO SĄDU
ODWOŁAWCZEGO WOBEC**

ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<p>Obraza przepisów postępowania, tj. art. 387 § 2 kpk, polegająca na niezawiadomieniu oskarżyciela publicznego o wniosku oskarżonego złożonym na podstawie art. 387 § 1 kpk, co uniemożliwiło prokuratorowi zajęcie stanowiska odnośnie tego wniosku i wyrażenie sprzeciwu i w konsekwencji skutkowało wydaniem wadliwego wyroku, w którym dopuszczono się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o karze polegającym na wysnuciu błędnego wniosku co do pozytywnej prognozy wobec oskarżonego oraz orzeczono rażąco niewspółmierne kary jednostkowe, jak i karę łączną pozbawienia wolności wskutek niedostatecznego uwzględnienia wysokiego stopnia społecznej szkodliwości zarzucanych oskarżonemu czynów oraz jego uprzedniej karalności, a nadto zaniechano orzeczenia obowiązku naprawienia szkody.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Na wstępie należało wskazać, że prokurator nie brał udziału w rozprawie wyznaczonej przed Sądem Rejonowym w Obornikach na dzień 19 lutego 2020 r. chociaż został prawidłowo zawiadomiony o jej terminie. Prawdą jest, że oskarżyciel publiczny nie miał obowiązku stawiennictwa na rozprawie albowiem zgodnie z art. 46 § 2 kpk jeżeli postępowanie przygotowawcze</p>		

zakończyło się w formie dochodzenia, niestawiennictwo prokuratora na rozprawie nie tamuje jej toku, a Sąd Rejonowy nie uznał obecności oskarżyciela publicznego za obowiązkową. Niemniej jednak również w takim przypadku istnieje możliwość, że oskarżony korzystając z instytucji przewidzianej w art. 387 § 1 kpk złoży wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzania postępowania dowodowego, a prokurator nie uczestnicząc w rozprawie nie będzie mógł wyrazić sprzeciwu wobec treści porozumienia zaproponowanego przez podsądnego. Ugruntowany jest przy tym pogląd Sądu Najwyższego, że nieobecność prokuratora na rozprawie głównej prawidłowo zawiadomionego o jej terminie, oznacza że w wypadku zgłoszenia przez oskarżonego wniosku, o jakim mowa w art. 387 § 1 kpk nie sprzeciwia się on takiemu wnioskowi. Skuteczne złożenie sprzeciwu wobec wniosku oskarżonego wymaga bowiem obecności prokuratora na rozprawie głównej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2019 r., sygn. akt IV KS 19/19, Legalis nr 2236325). Wobec powyższego nie miał racji apelujący by Sąd I instancji dopuścił się naruszenia przepisu art. 387 § 2 kpk zaniechując dodatkowego poinformowania prokuratora o wniosku oskarżonego złożonym w trybie art. 387 § 1 kpk.

Mając na względzie treść przepisu art. 436 kpk, Sąd Okręgowy uznał za bezprzedmiotowe odnoszenie się do zarzutów prokuratorskich dotyczących współmierności orzeczonych kar jednostkowych oraz kary łącznej skoro zaskarżony wyrok

wymagał uchylenia z uwagi na uchybienia proceduralne opisane poniżej w pkt 3.2. i sprawa została przekazana Sądowi Rejonowego w Obornikach do ponownego rozpoznania.		
Wniosek		
Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Przedmiotowy wniosek był niezasadny w powiązaniu z omówionym wyżej zarzutem. Natomiast finalnie wniosek został uwzględniony ale z uwagi na naruszenie proceduralne omówione poniżej.		
Lp.	Zarzut	
3.2.	Obraza przepisów postępowania, tj. art. 387 § 2 kpk i art. 350 § 4 kpk polegająca na niezawiadomieniu pokrzywdzonych o terminie i miejscu rozprawy głównej i zaniechaniu pouczenia pokrzywdzonych o możliwości złożenia przez oskarżonego wniosku w trybie art. 387 § 1 kpk, co uniemożliwiło pokrzywdzonym zajęcie stanowiska odnośnie tego wniosku i wyrażenie sprzeciwu, a w konsekwencji skutkowało wydaniem wadliwego wyroku, w którym m.in. zaniechano orzeczenia obowiązku naprawienia szkody.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Analiza akt sprawy potwierdza słuszność stanowiska oskarżyciela publicznego, który zwrócił w apelacji uwagę na brak zawiadomienia pokrzywdzonych o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 17 lutego 2020 r. oraz zaniechanie pouczenia ich przez Sąd Rejonowy o możliwości zgłoszenia przez oskarżonego wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzania postępowania dowodowego. W sprawie występowało dwóch pokrzywdzonych: L. J. oraz K. M.. Podkreślić należy, że zgodnie z treścią art. 350 § 4 kpk (obowiązującego w tożsamej formie w czasie procedowania przez Sąd I instancji) o terminie i miejscu rozprawy zawiadamia się pokrzywdzonego. Zaznaczyć tu jeszcze trzeba, iż od dnia 5 października 2019 r. uległa zmianie treść przepisu art. 337a § 1 kpk i pokrzywdzeni nie mają już obowiązku składania wniosku by zostać zawiadomionymi o dacie i miejscu rozprawy lub posiedzenia, o którym mowa w art. 339 § 3 pkt 1 i 2, art. 341 lub art. 343 kpk, ponieważ konieczność złożenia wniosku ograniczono do sytuacji kiedy pokrzywdzeni chcą zostać zawiadomieni o zarzutach oskarżenia i ich kwalifikacji prawnej. Wobec tego zaniechanie zawiadomienia pokrzywdzonych L. J. oraz K. M. o terminie rozprawy stanowiło ewidentne naruszenie normy prawnej wynikającej z</p>	

art. 350 § 4 kpk. Kolejnym niedopatrzaniem ze strony organu meriti stanowiącym konsekwencję opisanego wyżej uchybienia proceduralnego był brak pouczenia tych pokrzywdzonych o możliwości zgłoszenia przez oskarżonego wniosku, o którym mowa w art. 387 § 1 kpk oraz uprawnieniu do zgłoszenia przez nich sprzeciwu do wydania wyroku skazującego w trybie art. 387 § 2 kpk. Warto tutaj podkreślić, że powyższe uchybienia stwierdził już Sąd Najwyższy rozpoznając kasację Prokuratora Generalnego na niekorzyść R. N. od poprzedniego wyroku Sądu II instancji w tej sprawie. Wyrokiem z dnia 7 września 2021 r. (sygn. V KK 243/21) Sąd Najwyższy uchylając wyrok Sądu odwoławczego z dnia 30 czerwca 2020 r. i przekazując sprawę temu organowi do ponownego rozpoznania, w uzasadnieniu już de facto przesądził, że doszło do powyżej omówionych uchybień proceduralnych i naruszeń uprawnień pokrzywdzonych. Zaistniała w kontrolowanej sprawie sytuacja doprowadziła do tego, że pokrzywdzeni z uwagi na brak wiedzy o rozprawie wyznaczonej na dzień 17 lutego 2020 r. i zaniechanie pouczenia ich o możliwości zakończenia postępowania w trybie konsensualnym uregulowanym w art. 387 kpk (tzn. złożenia przez oskarżonego wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzania postępowania dowodowego) zostali pozbawieni możliwości sprzeciwienia się treści porozumienia zaproponowanego przez oskarżonego R. N.. Niezbędne jest wyjaśnienie w tym miejscu, iż zgodnie z treścią analizowanego art. 387 § 2 kpk wnioski o

dobrowolne poddanie się karze może zostać uwzględniony przez sąd nie tylko wtedy, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte pomimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości, ale niezbędne jest również, aby prokurator i pokrzywdzony, należycie powiadomiony o terminie rozprawy, nie sprzeciwili się takiemu wnioskowi. Jest zaś oczywistym, że pokrzywdzony będzie mógł skorzystać ze swojego uprawnienia jedynie wówczas, gdy zostanie pouczone o możliwości zgłoszenia przez oskarżonego takiego wniosku oraz prawie złożenia ewentualnego sprzeciwu przez tegoż pokrzywdzonego. Natomiast wymóg „należytego powiadomienia o terminie rozprawy” jest zrealizowany wówczas, gdy ta czynność procesowa zostanie dokonana z pełnym respektowaniem przepisów rozdziału 15 Kodeksu postępowania karnego, określających warunki uznania jej skuteczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt III KK 118/21, Legalis nr 2606140; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2012 r., sygn. akt II KK 25/21, Legalis nr 517506).

Stwierdzone w postępowaniu odwoławczym uchybienie niewątpliwie miało wpływ na treść wydanego wyroku skazującego i dlatego konieczne okazało się uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowego w Obornikach do ponownego rozpoznania w taki sposób, który umożliwi pokrzywdzonym skorzystanie z przysługujących im w procesie karnym praw.

Wniosek		
Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek prokuratora o wydanie orzeczenia kasatoryjnego zasługiwał na uwzględnienie. Jak już była mowa wyżej, uchybienia proceduralne z art. 350 § 4 kpk oraz z art. 387 § 2 kpk jakich dopuścił się Sąd Rejonowy miały wpływ na prawidłowość wydanego rozstrzygnięcia. Naruszenie gwarancji procesowych przysługujących pokrzywdzonym musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, w ramach którego zapewniona zostanie możliwość skorzystania ze wszystkich przysługujących im praw.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	

0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiąźle o powodach utrzymania w mocy	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiąźle o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiąźle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąźle o powodach uchylenia	
W toku kontroli odwoławczej zaskarżonego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy stwierdził naruszenie przez organ meriti przepisu art. 350 § 4 kpk oraz art. 387 § 2 kpk, jakie wyniknęło z zaniechania zawiadomienia pokrzywdzonych o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 19 lutego 2020 r. oraz	

braku pouczenia ich o możliwości złożenia przez oskarżonego wniosku o dobrowolne poddanie się karze w trybie art. 387 § 1 kpk, a także uprawnienia pokrzywdzonych do zaprotestowania przeciwko treści porozumienia zaproponowanego przez podsądnego. W ten sposób pokrzywdzeni zostali pozbawieni możliwości skorzystania z uprawnień przyznanych im na mocy art. 387 § 2 kpk. Tak ustalona sytuacja wymuszała wydanie w instancji odwoławczej orzeczenia o charakterze kasatoryjnym i skierowania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji w celu przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, z zagwarantowaniem pokrzywdzonym możliwości skorzystania przez nich ze wszystkich uprawnień przyznanych im w procesie karnym przez przepisy prawa.

3.1.

Konieczność
postępowania

umorzenia

art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia

4.1.

art. 454 § 1 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia

**0.15.3.2. Zapatrywania
prawne i wskazania co do
dalszego postępowania**

Sąd Rejonowy ponownie rozpoznający sprawę oskarżonego R. N. winien baczyć by

umożliwić pokrzywdzonym L. J. oraz K. M. realizację wszystkich przysługujących im w procesie karnym uprawnień. Przede wszystkim zatem winien zadbać aby nie tylko prokurator ale też pokrzywdzeni byli odpowiednio powiadomieni o terminie rozprawy głównej i pouczeni o możliwości zakończenia sprawy w trybie art. 387 § 1 kpk. W przypadku podtrzymania złożonego przez oskarżonego wniosku o dobrowolne poddanie się karze, przy zachowaniu reguł z art. 387 kpk Sąd Rejonowy ma nadal otwartą drogę do wyrokowania przy zastosowaniu tej instytucji. Jeśli zaś stawia się na rozprawę pokrzywdzeni to będą uprawnieni do zajęcia stanowiska co do propozycji kary dla oskarżonego oraz zgłoszenia ewentualnych wniosków o naprawienie szkody w trybie art. 46 § 1 kk, od których mogą uzależnić przychylenie się do propozycji oskarżonego. Jeśli zaś nie zaakceptują propozycji wynikającej z wniosku to wtedy Sąd skieruje sprawę na rozprawę by rozpoznać ją na zasadach ogólnych.

0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

6. Koszty Procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

7. PODPIS

Hanna Bartkowiak